

Vad är Bikt?

skrift från Oasrörelsens teologiska rådgivare

Text: Staffan Ljungman
Teckning: Berit Simonsson

Vad är bikt?

Bikten är enligt Svenska kyrkans bekännelse det tredje sakramentet vid sidan av dopet och nattvarden. Jesu instiftelse finns i Joh 20:23. Jesus sade till apostlarna: *Tag emot Helig Ande. Om ni förlåter någon hans synder, så är de förlåtna, och om ni binder någon i hans synder, så är han bunden.* I bikten ger Gud syndernas förlåtelse villkorslöst genom förmedling av en präst.

Varför ska man gå till bikt?

Därför att Gud vill det och jag och min församling behöver det.

Att Gud vill det framgår av Jesu ord ovan. Jag behöver det, eftersom jag lätt kan råka i tvivel på att jag är förlåten om jag inte uttryckligen får *höra* förlåtelseorden till mig personligen. I bikten tar prästen Guds förlåtelse på sitt ansvar. Så det var inte för att göra det krångligare för oss som Jesus instiftade bikten. Det var för att göra det lättare att tro det viktigaste av allt: att just *mina* konkreta synder är förlåtna och utplånade genom Jesu blod. Också min församling behöver faktiskt min bikt. Synden är inte någon privatsak. Min oförlåtna synd kan vara en belastning för hela församlingen.

När ska jag gå till bikt?

Om du har begått allvarlig och uppsåtlig synd ("dödssynd" enligt 1 Joh 5:16f) behöver du gå till bikt för att försonas med Gud och dina medkristna. Men de flesta synder är svaghetssynder som du inte begått med vett och vilja. *Varje orätt är en synd, men det finns synd som inte är dödssynd (1 Joh 5:17).* Också sådan synd kan och bör man bikta för den andliga renhållningens skull. 2-4 gånger om året kan vara rimligt.

Martin Luther om bikten

Jag vill inte låta någon ta bikten ifrån mig och skulle inte vilja avstå från den för alla skatter i världen, för jag vet vilken tröst den kan ge mig. Den som ofta måste strida och kämpa med djävulen vet vad bikten förmår. Jag skulle för längesen ha besegrats och uppslukats av djävulen om inte bikten hade hållit mig uppe. Därför ska man inte förbjuda bikten eller avhålla någon från den. Men jag vill heller inte tvinga någon till bikt utan lämna det fritt åt var och en.

Ni vet ännu inte hur mycket möda och arbete det kostar att strida mot djävulen och övervinna honom. Jag känner djävulen väl. Hade ni känt honom lika bra som jag, då hade ni inte så föraktat bikten. Ur en predikan från mars 1522.

Varför är bikten så ovanlig?

Ingen vet hur ovanlig den är. Prästen har absolut tystnadsplikt och kan inte berätta något. Men bikten borde vara mycket vanlig, eftersom varje kristen behöver den. Naturligtvis kan det vara jobbigt att gå till bikt, liksom att gå till tandläkaren. Men det är med bikten som med tandläkarbesöket: det gör ont för stunden, men det gör gott på sikt. Att bikten känns jobbig beror förstås på skammen att visa sina brister för en annan människa. Men prästen är ju också en syndare. Hans uppgift är inte att döma utan att förmedla fullkomlig förlåtelse.

Räcker det inte att tala med Gud om saken?

Naturligtvis kan och bör vi regelbundet bekänna våra synder direkt inför Gud. Men ibland behövs det en mer genomgripande bekännelse. Det är som när man städar hemma. Varje dag behöver man plocka undan lite så att inte högarna växer (daglig bön om förlåtelse). Och sen har vi veckostädningen med dammsugning och toalettrenöring (syndabekännelsen i högmässan). Och till sist storstädningen några gånger om året då mattorna ska tas ut och luftas, fönstren putsas och skåpen tömmas och torkas (bikten). Allt detta behövs: man kan inte storstäda så att ingen veckostädning behövs, och man kan aldrig komma undan den dagliga undanplockningen. Den inre renhållningen är inte mindre viktig än den yttre.

Hur går bikten till?

Du kontakter en präst och kommer överens om tid och plats. Dit måste du komma ensam. Efter en inledande bön är det tid för samtal. Det kan handla om själavårdsfrågor, om problem med tron och med livet. Om du vill kan du redan här ta upp synd du har tänkt bekänna, så att prästen kan hjälpa dig att se vad som är din synd och vad som inte är det. Efter samtalet får du falla på knä och bekänna de synder du vet om. Sedan kan prästen ålägga någon botgöring som ska vändas mot synden (t ex att ersätta vad man förstört eller be någon om förlåtelse). Så kommer höjdpunkten: avlösning, som är villkorslös förlåtelse, både för vad du bekänt och vad du glömt att bekänna (fast inte för det du medvetet gömt undan). Sist får du förbön och välsignelse, och går hem på lätta fötter!

”Men jag har inte hittat någon själasörjare”

Frågan är hur pass ivrigt du har sökt? Din själ kan väl inte vara så märkvärdig att det inte på miltals håll finns någon som är värdig att vårda den? Själavård och bikt, under absolut tystnadsplikt, ingår i varje prästs uppdrag. Alla präster har naturligtvis inte lika stor erfarenhet, men om ingen söker dem som själasörjare får de det aldrig.

Hur förbereder jag mig för bikt?

När du bestämt tid med prästen bör du sitta ner därhemma och rannsaka dig. Du kan gå igenom de tio buden långsamt, och tänka på hur du hållit dem i tankar, ord och gärningar. Du kan spegla ditt liv i det dubbla kärleksbudet: har jag älskat Gud över allting? Min nästa som mig själv? Hur har jag vittnat om min Frälsare, hemma och ute bland andra?

Det är bra att skriva ner vad du vill bekänna på en lapp. Det är precis som på ett läkarbesök: man kan annars glömma det viktigaste.

När prästen bett den inledande bönen är det du som har ordet. Då bör du vara förberedd på hur du ska börja. Mer kan du egentligen inte förbereda eftersom det är ett samtal mellan två.

Känner du dig orolig så tänk att Gud ser på dig med kärlek. Det är ju inför Honom du är – prästen är bara en kanal. Och du har garanti genom Jesu ord att prästens förlåtelse är Guds förlåtelse.

